

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/62/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5720202975
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5720202975.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci manželov: Mgr. X. G., nar. X.X.XXXX, trvale bytom S. XXXX, právne zastúpená JUDr. Ing. Martinou Kiseľovou, advokátkou so sídlom Q., V. Q. XX a V. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Q., W. XXXX/X, právne zastúpený JUDr. Marínou Gallovou, advokátkou so sídlom Q., X. XX, o návrhu manželky na rozvod manželstva, na základe odvolania manžela proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 6Pc/12/2020-35 zo dňa 8. septembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) rozviedol manželstvo účastníkov konania.

2.S poukazom na ustanovenie § 18, § 19 ods. 1, § 22, § 23 ods. 1 (všetky citované v napadnutom rozsudku) zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len ZoR) vyhodnotil za preukázanú existenciu vážneho rozvratu dotknutého partnerského vzťahu. Posudzované manželstvo považoval za nefunkčné, neplniace svoj účel, pričom zároveň od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia. Zdôraznil, že účelom manželstva je vytvorenie harmonického a trvalého životného spoločenstva a zabezpečenie riadnej výchovy detí. Spoluzitie partnerov v tomto manželstve však podľa názoru súdu prvej inštancie nemožno prehlásiť za idylické, hoci od jeho uzavretia uplynuli len dva roky. Manželka uviedla, že odmieta mať dieťa s manželom. Nie je tak naplnená ani reprodukčná funkcia manželstva. Manželia nevytvárajú zdravé rodinné prostredie pre prípadnú výchovu svojich potomkov. Spávajú oddelene, v poslednej dobe sa intímne ani nestýkajú. Manželia, okrem svojich psov, nemajú spoločné záujmy, každý si žije svoj vlastný spoločenský život. Manželka už nemá záujem o obnovenie manželského spoluzitia, o rozvod prejavila záujem vo februári, keď dala manželovi dala šancu, ktorú podľa jej slov nevyužil.

3.Primárnu príčinu rozvodu daného manželstva okresný súd vzhliadol v podstatných názorových rozdieloch manželov na spoločný život, spoločné vedenie domácnosti, trávenie voľného času. Z vykonaného dokazovania mal za to, že nejde o krátkodobý, ani prechodný nesúlad manželských vzťahov. Manželstvo nenapĺňa svoje funkcie. Aj z bezprostrednej výpovede manželky nadobudol dojem, že rezignovala na snahu o zachovanie manželstva. Zdôraznil, že nie je možné jedného z manželov nútiť zotrvať v nefunkčnom manželstve proti jeho vôli. Keďže z manželstva deti nepochádzajú, rozvodom nebudú ohrozené ani záujmy maloletých detí.

4.O trovách konania súd rozhodol súd prvej inštancie tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

5.Proti tomuto rozsudku podal odvolanie manžel a domáhal sa zamietnutia návrhu na rozvod manželstva, alternatívne vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6.Okresnému súdu vytýkal, že postupoval v rozpore s ust. § 96 ods. 1 a 2 CMP, ukladajúceho súdu povinnosť usilovať sa o zmierenie manželov. Súd mal výpoveďou manželov zistiť, či sa príčiny rozvratu dajú odstrániť a existuje perspektíva ich zmierenia. V priebehu konania bol pritom dostatočne preukázaný záujem a snaha manžela o záchranu manželstva, a to aj návrhom na podstúpenie manželskej poradne za účelom pochopenia, vyriešenia a zlepšenia ich partnerského vzťahu.

7.Odvolateľ nepoprel existujúce rozpory medzi ním a manželkou, avšak jedná sa podľa neho len o ťažšie obdobie ich spoločného života, s ktorým sa stretáva ne jeden manželský pár a bolo preto možné predmetnú situáciu vyriešiť práve účasťou partnerov v manželskej poradni, kde by sa účastníci konania naučili rešpektovať, chápať a akceptovať ich rozdielne názory. Rozvod manželstva by mala byť až posledná a jediná možnosť riešenia rozvratu vzťahov medzi manželmi. Intenzita rozvratu vzťahov totiž musí byť vysoká a pre konštatovanie vážnosti rozvratu sa tento rozvrat musí javiť ako nezmeniteľný a nenapraviteľný. Nezhody manželov sa musia týkať podstatných vecí manželského spoluzitia a musia byť vážne narušené citové vzťahy medzi manželmi. Pre určitý nadhľad treba mať na zreteľ, že v manželstve je prirodzený vznik nezhôd, je však relatívne, či budú mať za následok aj vážne narušenie a trvalý rozvrat vzťahov. V konaní dostatočne preukázal, že k povinnostiam, ktoré mu vyplývajú z ust. § 19 ods. 2 ZoR pristupoval zodpovedne, vynakladá finančné prostriedky na chod domácnosti podľa svojich schopností a možností, vynakladá svoj čas, energiu a znalosti na výstavbu ich spoločného rodinného domu, svojej manželke, ktorú nadovšetko miluje, je oporou po celú dobu partnerského aj manželského života a je si istý, že s manželkou môžu rozpory spoločne vyriešiť. Rovnako obaja účastníci konania deklarovali, že počas manželstva si boli navzájom verní, a teda ani v tomto ohľade nedošlo k trvalému rozvratu manželstva. Dokonca spolu intímne žili v máji 2020, napriek tomu, že manželka navrhla rozvod vo februári 2020. V priebehu konania tiež vyšlo najavo, že manželka mala záujem pracovať na zlepšení ich vzťahu, preto podstúpením manželského poradenstva účastníkmi konania by sa jednoznačne preukázalo, či existuje možnosť obnovenia manželského súzitia.

8.Napokon, podľa odvolateľa odmietavý postoj manželky o obnovenie manželského spoluzitia, resp. podrobenia sa psychologickému poradenstvu za účelom jeho obnovy, nemôže byť jediným a zároveň dostatočným dôvodom pre rozvod manželstva. Okrem toho/ uvedeného nebol v konaní predložený iný dôkaz, ktorý by preukazoval pravdivosť skutočností tvrdených manželkou, a teda že došlo k úplnému rozvratu manželstva.

9.V písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhovateľka žiadala napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny.

10. S tvrdeniami manžela nesúhlasila. Predovšetkým sa okresný súd na začiatku pojednávania pokúsil obe strany zmieriť, zisťoval, či existuje priestor na obnovenie manželstva. Jej odpoveď v tomto smere však bola jednoznačná a nemenná, a to, že nemá záujem v manželstve ďalej zotrvať. Uvedené platí i naďalej, o svojom rozhodnutí je presvedčená. Súd prvej inštancie následne vykonal výsluch, kde z jej postoja musel nadobudnúť presvedčenie o tom, že manželstvo považuje za ukončené a nemá záujem na jeho obnove. Manžel podaným odvolaním nedôvodne predlžuje trvanie manželstva a ani z jeho postoja od rozvodu manželstva začiatkom septembra nebadat' nijaké zmeny, ktorými by dal najavo, že má záujem na obnove manželstva. Okresný súd tiež umožnil manželovi podrobne sa vyjadriť k podanému návrhu, kedy manžel prečítal svoje pripravené vyjadrenie. Ani z tohto vyjadrenia nenadobudla pocit, že svoje slová manžel myslí vážne, navyše už počas manželstva mal možnosť zmeniť skutočnosti, ktoré mu vytýkala.

11.V podanom odvolaní si manžel v mnohom odporuje, keď na jednej strane uvádza, že má záujem na udržaní manželstva a nestotožňuje sa s dôvodom rozpadu manželstva, ktorý súd vidí v podstatných názorových rozdieloch na spoločný život, spoločné trávenie času a vedenie domácnosti, na druhej strane manžel nepopiera, že medzi nimi existujú rozpory. Tieto sa však snaží zľahčovať tým, že ide iba o prechodné ťažšie obdobie. Manželka však stav, v akom sa manželstvo ocitlo, nepovažuje za prechodný, ale za konečnú fázu spoločného života. Manželstvo neplní nijakú zo svojich funkcií predpokladaných zákonom o rodine a manžela v čase, kedy sa nachádza v domácnosti, považuje len za svojho spolubývajúceho, nie partnera.

12.Pokiaľ odvolateľ opakovane apeluje na manželskú poradňu, zdôraznila, že mu takéto riešenie navrhovala v čase, kedy ich vzájomné vzťahy neboli natoľko narušené, t.j. v čase, kedy mala pocit, že

manželstvo ešte môže mať šancu na záchranu. Vtedy ju s návrhmi, aby sa vážne porozprávali, resp. išli do manželskej poradne, vysmial. Od toho času nastalo z jej strany trvalé citové ochladnutie. Preto sa jej presvedčenie o trvalom rozvrate manželstva nemôže zmeniť. Z manželstva nepochádzajú maloleté deti, aj na pojednávaní sa vyjadrila, že s manželom by rodinu ani nechcela mať a na tomto vyjadrení naďalej trvá. O manželskú poradňu už záujem nemá. Zopakovala, že nikoho nemožno nútiť, aby zotrval v manželstve, obzvlášť v manželstve, ktoré ani neplní funkciu priestoru pre výchovu spoločných detí. Manžela v súčasnosti vníma len ako človeka, s ktorým prežila určitú časť svojho života, hlbšiu citovú väzbu k nemu už neprechováva. Manželov postoj k ich vzťahu ju nerobil šťastnou, dlhodobo nemal záujem riešiť problémy, ktoré sa v manželstve vyskytli, tieto zľahčoval a pristupoval k nim ľahostajne. Neuznal, že chyba môže byť aj na jeho strane, ňou nastolené problémy a otázky na riešenie bagatelizoval, resp. sa snažil vyviníť, obrátiť situáciu tak, aby z nej on vyšiel ako ten, kto má správny pohľad na nastolený problém a tie správne argumenty. Odkedy som mu vo februári tohto roku oznámila zámer rozvíeš sa, svojim správaním neučinil nijakú nápravu na to, aby som mohla vôbec pochybovať, či je rozvod opodstatnený. V podstate svojim doterajším prístupom mi len potvrdil, že rozvod je jediné riešenie. Niektoré zo vzájomných nezhôd existovali ešte predtým, ako vôbec manželstve uzatvorili. V tom čase však verila, že ide iba o maličkosti, ktoré postupom času prekonajú a nebudú im brániť vo vedení spokojného manželského života. Skutočnosť však bola taká, že tieto nezhody a problémy sa prehlbovali a manželovou neochotou riešiť situáciu sa stali pre ňu už neriešiteľnými a neprekonateľnými prekážkami v zotrvaní v manželstve.

13. V následnom stanovisku manžel uviedol, že nesúhlasí s vyjadrením o nedôvodnom predlžovaní trvania ich manželstva, právo naopak, má neustále snahu o záchranu a obnovu manželského zväzku. Poukázal tiež na to, že samotná manželka vo vyjadrení uviedla, že si bola vedomá vzájomných nezhôd s manželom ešte pred uzavretím manželstva, avšak ich považovala za maličkosti, ktoré chcela prekonať v rámci ich spoločného života. To len dokazuje skutočnosť, že uzavierali manželstvo aj s vedomím určitých nezhôd a odlišných názorov, ktoré nenastali až v priebehu manželstva. Z tohto dôvodu má záujem na udržaní ich vzťahu, nakoľko verí, že dokážu spoločne prekonať nezhody a problémy, ktoré sú medzi nimi tak, ako to plánovali už pred uzavretím manželstva. Záverom zotrval na požiadavke, že situáciu je možné vyriešiť účasťou v manželskej poradni, pričom rozvod manželstva by mal byť až posledná možnosť.

14. Navrhovateľka vo svojom poslednom vyjadrení zotrvala na doterajších vyjadreniach a uzavrela, že v manželstve s manželom viac ostať nechce.

15. Napokon, v poslednom vyjadrení manžel rovnako zopakoval svoje zásadné stanovisko.

16. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania (§ 359 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP a § 7 CMP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 65 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s 2 ods. 1 CMP) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 CSP v spojení s 2 ods. 1 CMP ako vecne správny.

17. Obsahu spisu nezodpovedá zásadná odvolacia argumentácia o absencii pokusu súdu o zmierné vyriešenie veci. Odvolací súd tu poznamenáva, že v našej právnej úprave je dlhodobo (čo akceptuje aj aktuálny procesný predpis - Civilný mimosporový poriadok) ako súčasť konaní o rozvod manželstva zadaný postup súdu, ktorý sa má pokúsiť o zmierenie rozvádzajúcich sa manželov. V zmysle § 96 CMP - na rozdiel napríklad od úpravy vymedzenej v § 70 až v § 72 O.s.p. v znení účinnom do novelizácie zákonom č. 49/1973 Zb. - sa však nejedná o osobitné konanie, či osobitnú časť konania. Zvolenie prostriedkov i formy, akými sa konajúci súd v jednotlivých veciach usiluje odstrániť príčiny rozvratu manželstva, je ponechaná na jeho uvážení. Uvedené je veľmi úzko späté s konkrétnosťami toho ktorého prípadu, a teda so zistením skutkového stavu.

18. Nadväzne, v okolnostiach súdnej veci je, jednak z obsahu zápisnice z pojednávania konaného dňa 8.9.2020, ale predovšetkým zo zvukového záznamu tohto pojednávania evidentné, že súd prvej inštancie jednoznačne vyvinul snahu predísť tomu, aby manželstvo účastníkov bolo rozvedené, pokiaľ ešte existuje reálna možnosť na ich zmierenie a obnovenie manželského spolužitia. Až po razantnom odmietnutí takejto alternatívy zo strany navrhovateľky pristúpil k zisťovaniu príčin, ktoré mali viesť k rozvratu manželstva. Opísanému postupu okresného súdu teda nie je možné vytknúť zásadné pochybenie.

19. Následne subjektívny pohľad/názor manžela/odvolateľa, že rozvrat tohto manželstva nie je vážny a podmienkou pre jeho rozvod je absolvovanie manželskej poradne, naráža na pojmovú charakteristiku inštitútu manželstva, ktoré je (okrem iného) zväzkom dobrovoľným. Mylným a zavádzajúcim je v tomto smere tvrdenie odvolateľa, že odmietavý postoj manželky k obnoveniu manželského spolužitia, resp. podrobeniu sa psychologickému poradenstvu za účelom jeho obnovy, nemôže byť jediným a dostatočným dôvodom pre rozvod manželstva. Odmietavý postoj manželky je totiž už „len“ vyústením manželského rozvratu, (práve) ktorý (rozvrat) vo všeobecnosti je kvalifikovaným kritériom/dôvodom pre rozvod manželstva.

20. „Jedným dychom“ je síce potrebné súčasne poukázať aj na určitú „korekciu“ vyššie rozoberanej úvahy (veta druhá predchádzajúceho bodu) v podobe aplikačnou praxou odmietaného (ako nežiaduceho) ľahkovážneho prístupu k inštitútu manželstva (ktoré by mohlo/malo byť za ideálnych podmienok celoživotným partnerstvom), v okolnostiach súdnej veci však nie je možné v konaní navrhovateľky vzhľadom na takýto prístup. Podstatou partnerských problémov v danej veci je odlišný postoj k zásadným životným skutočnostiam, ktoré nezhody navrhovateľka vníma ako dlhodobu neriešenú a (v dôsledku toho) spôsobujúcu/vyvolávajúcu vzájomné odcudzenie. Manžel napokon ani nepoprel, že pokiaľ mu manželka v minulosti navrhovala riešenie ich situácie práve návštevou manželskej poradne, túto príležitosť nevyužil. Aktuálne, pokiaľ z vyjadrení manželky, prezentovaných nemenne/konzistentne v priebehu celého konania vyplýva strata citových väzieb k manželovi, odvolací súd, v zhode so súdom okresným, nevidí právny základ pre nútenie navrhovateľky do zotrvania v takomto zväzku.

21. Z určujúceho hľadiska sa teda krajský súd stotožnil s úvahou súdu prvej inštancie, v zmysle ktorej zistil u navrhovateľky evidentnú a trvalú rezignáciu vo vzťahu k udržaniu predmetného manželstva. Náležite tiež okresný súd poznamenal, že nebudú (rozvodom) dotknuté záujmy žiadnych maloletých detí (manželstvo je bezdetné), navyše, navrhovateľka jednoznačne prezentovala negatívny postoj k možnosti mať deti s manželom. Napokon, spoločenská funkcia (ako potencionálny dôvod zamietnutia návrhu na rozvod) tohto manželstva nie je daná ani prípadnou potrebou vzájomnej opatery/starostlivosti, ako je to možné/typické u dlhoročných manželstiev.

22. Zhrnúc opísané pristúpil odvolací súd k potvrdeniu vecnej správnosti meritórneho výroku napadnutého rozsudku.

23. Okresný súd správne rozhodol i o náhrade trov konania, keď náležite aplikoval ustanovenie § 52 CMP, upravujúce náhradu trov konania o rozvod manželstva.

24. Obdobne, o trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

25. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ

poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.